

ДИТЯЧА ПСИХОЛОГІЯ З ПСИХОЛОГІЄЮ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Кременчук 2019

Кременчуцький педагогічний коледж імені А.С. Макаренка

Яценко Т.В.

ДИТЯЧА ПСИХОЛОГІЯ З ПСИХОЛОГІЄЮ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

Кременчук 2020

УДК 159.922.7 (076)

Я92

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Кременчуцького педагогічного коледжу імені А.С.Макаренка (протокол № 5 від 14 грудня 2018 року)

Рецензенти:

Пасічніченко А.В. - Кандидат психологічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Зімакова Л.В. - Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Яценко Т.В.

Я92 Дитяча психологія з психологією дитячої творчості. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. 42 с.

ISBN

Запропоновані методичні рекомендації спрямовані на те, щоб студенти глибше оволоділи знаннями про психологічний зміст послідовних етапів онтогенезу, вікову динаміку психічних процесів і особистісних особливостей в період дитинства з урахуванням впливу культурно-історичних, етнічних та соціально-економічних умов, закономірності творчої діяльності дітей, її ознаки, передумови виникнення та розвитку; вмінням встановлювати та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між факторами, умовами і змістом психічного розвитку дитини.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, особливості організації та форм самостійної роботи студентів, рекомендації до самостійної роботи по темах, питання до самоконтролю, критерії оцінювання знань студентів та список рекомендованої літератури.

© Кременчуцький педагогічний коледж імені А.С.Макаренка, 2020 рік
© Яценко Т.В.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	6
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	11
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.....	28
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	34
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	35
ДОДАТКИ.....	41

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи підготовлені відповідно до програми навчальної дисципліни «Дитяча психологія з психологією дитячої творчості».

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Дитяча психологія з психологією дитячої творчості» займає важливе місце у навчальному процесі вищих навчальних закладів при підготовці студентів, майбутніх вихователів. Вивчення цього курсу формує у студентів професійну здатність до цілісного сприйняття дитини і аналітичного підходу до неї, вміння і навички організовувати навчально-виховний процес, спілкування, надавати психологічну допомогу в різні періоди дитинства, практичні рекомендації щодо оптимізації умов розвитку дитячої творчості, активізації творчих процесів у різних видах діяльності дітей.

Матеріал курсу узагальнюється й систематизується при підготовці до написання комплексних контрольних робіт, курсових досліджень, набуває прикладного спрямування при підготовці до педагогічної практики.

Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни студенти можуть виконувати у бібліотеці навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Опрацювавши літературні, наукові та публіцистичні джерела (шляхом читання, запам'ятовування, конспектування, цитування тощо), а також отримавши консультації викладача, студенти повинні сформулювати уявлення про визначені феномени, проблеми, явища та процеси.

Під час самостійної роботи студенти мають змогу краще використати свої індивідуальні здібності. Вони вивчають, конспектують літературні джерела, за потреби повторно перечитують їх окремі розділи, абзаци, звертаються до відповідних довідників і словників. Все це сприяє глибокому осмисленню навчального матеріалу, виробляє в студентів

цілеспрямованість у здобутті знань, самостійність мислення. Самостійна робота здійснює і виховний вплив на студентів, сприяючи формуванню і розвитку необхідних моральних якостей.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначають навчальна програма дисципліни, методичні матеріалами, завдання та вказівки викладача.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

При вивченні дисципліни «Психологія загальна та педагогічна» взаємопов'язуються такі *форми роботи*: аудиторна; позааудиторна пошуково-аналітична; творча наукова.

Аудиторна самостійна робота реалізується в процесі лекційних, практичних і семінарських занять.

Під час практичного заняття студенти детально аналізують психічні явища, особливості їх протікання.

У процесі практичних занять перевіряється засвоєння отриманих знань шляхом застосування попередньо підготовленого методичного матеріалу — тестів для виявлення ступеня опанування студентами необхідних теоретичних і практичних положень. Крім того, застосовуються такі форми аудиторної діяльності, як опитування, аналіз самостійної роботи студентів, дискусії, семінари, рефлексійний аналіз розуміння матеріалу тощо. Підготовка до таких занять потребує ґрунтовної теоретичної і практичної самостійної роботи студентів.

При проведенні семінарів обговорюються попередньо визначені питання, до яких студенти готують тези виступів, реферати. При проведенні семінарів визначаються:

- уміння студентів аналізувати навчальний матеріал;
- здатність формулювати та відстоювати свою позицію;
- активність;
- можливість науково мислити;
- навички самостійної роботи з літературою, першоджерелами з дисципліни та методикою їх опрацювання;
- якість написання рефератів та виступу тощо.

Дискусії дозволяють виявити індивідуальні особливості розуміння обговорюваного питання, навчитись у творчій суперечці визначати істину, встановлювати особисту і спільну точки зору з обговорюваної проблеми. В процесі дискусії студенти збагачують зміст вже відомого матеріалу, впорядковують і закріплюють його.

Позааудиторна робота з дисципліни «Дитяча психологія з психологією дитячої творчості» має характер пошуково-аналітичної і наукової роботи. Завдання, які виникають у студентів у процесі самостійної роботи, сприяють мисленню, формуванню умінь та навичок. Завдання для самостійної роботи поглиблюють та закріплюють знання та уміння, які студенти отримують на лекціях та практичних заняттях. Доцільними при вивченні дисципліни «Дитяча психологія з психологією дитячої творчості» є такі форми проведення самостійної роботи, як:

- реферування наукової літератури;
- написання рефератів;
- доповіді;
- перегляд наукових, документальних, художніх фільмів та психологічний аналіз психічних явищ, створення психологічного портрету та ін.;
- перегляд відео-лекцій та психологічний аналіз психічних явищ;
- виконання певної практичної роботи;
- опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою.

Реферування наукової літератури полягає у тому, що викладач пропонує студентам наукову літературу (книгу, її розділи, наукові статті тощо) і студенти самостійно її опрацьовують і представляють короткий звіт у вигляді невеликого конспекту, реферату (1-2 стор.) про свої враження від прочитаного. Бажано, щоб конспект (реферат) був написаним власноруч, а не друкованим на комп'ютері, щоб запобігти запозиченням з системи Internet.

Есе (реферат). Підготовка есе (реферату) по одному з питань програми, що окремо сформульовані викладачем у спеціальному переліку тем (на вибір студента) є самостійною домашньою письмовою роботою. Критерієм оцінки есе є такі його параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми;

логічна послідовність та аргументованість викладу змісту есе; наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку і посилань на джерела. Не зараховуються есе, які є плагіатом, або передруком текстів з підручника чи Інтернету.

Реферат має бути відповідним чином оформлений. На титульній сторінці вказується назва навчального закладу, кафедра та тема реферату, прізвище автора і науковий керівник, рік і місто підготовки реферату. На першій сторінці подається план, порядок який позначається цифрами. Сторінки мають бути пронумеровані і мати поля.

Реферат, стаття повинні містити обов'язкові структурні елементи:

- анотацію;
- вступ;
- огляд літератури;
- формування позиції автора та наукових гіпотез;
- емпіричний аналіз;
- висновки;
- перелік літературних посилань;
- додатки.

Обсяг 10-15 сторінок. Шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал 1,5. Графічні матеріали, таблиці подаються на окремому аркуші, мають обов'язкову нумерацію, підпис. Список літератури подається в кінці. Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Приклад оформлення титульної сторінки реферату в додатку А.

При використанні літературних джерел в тексті письмової роботи можуть бути два варіанти посилань на них. Перший – це посторінкові посилання (виноски): коли на сторінці цитується

джерело, то внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка. Другий – коли в разі посилання на літературне джерело у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [3, с. 17]. У реферат включають публікації переважно останніх 5-10 років.

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

Доповідь має відображати основний зміст теми простою мовою. Будь-яка теза чи положення має бути теоретично доведено та підкріплено відповідними аргументами, матеріалами з авторських джерел, статистичними даними, фактами, які доводять правильність тези. Обсяг доповіді - 8-12 сторінок (до 30 хв.), якщо доповідь складається з 4-6 сторінок, вона називається повідомленням.

Перегляд відео-лекцій, вебінарів, наукових, документальних, художніх фільмів та психологічний аналіз психічних явищ, створення психологічного портрету та ін. Передбачає перегляд, короткий запис змісту та психологічний аналіз психічного явища, що розкрито у фільмі (назва явища, його опис, особливості прояву у людини, особливості поведінки такої людини та її взаємин з іншими, наслідки, рекомендації щодо запобігання негативним проявам чи розвитку психічного явища).

Виконання певної практичної роботи. Відповідно до курсу або студенти отримують практичне завдання, виконують його і подають короткий письмовий звіт або відповідний результат роботи викладачу.

Самостійне опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою може здійснюватися після ознайомлення з визначеною викладачем літературою (розділом, параграфом тощо) як у рукописній формі, так і за допомогою офісних

додатків Word. Схеми і малюнки, створені студентами, можуть бути представлені та обговорені на практичному занятті або лекції.

Творча наукова самостійна робота реалізується в процесі виконання таких завдань: творчі завдання; підготовка тез конференцій і наукових статей; виконання підготовчої роботи до практичних занять та ін.

Для сприяння самостійного опрацювання студентами матеріалу викладач здійснює керівництво шляхом: визначення питань, що виносяться на самостійне опрацювання; проведення консультацій, час яких визначено відповідними документами кафедри; індивідуальної перевірки знань студентів, набутих самостійно тощо.

РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1: Предмет, завдання, методологія та основні поняття дитячої психології.

1. Записати поняття, що характеризують онтогенез людини (дозрівання, розвиток, формування, становлення, навчання і виховання).

Рекомендована література: психологічні словники.

Форма звіту: конспект

Тема 2: Загальні закономірності та періодизація психічного розвитку

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою:

Соціалізація, її зміст, напрямки, механізми.

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Діяльність як детермінанта психічного розвитку дитини
2. Провідні види діяльності дитини
3. Роль навчання у психічному розвитку дошкільника
4. Зони найближчого розвитку дитини
5. Навчання і сензитивні періоди розвитку психіки дитини
6. Розвивальне навчання дітей

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.

2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

3. Запорожец. Условия и движущие причины психического развития ребенка. (Хрестоматия по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.)

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

3. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Періодизація розвитку особистості за З.Фрейдом
2. Періодизація розвитку особистості за Е.Еріксоном
3. Періодизація інтелектуального розвитку за Ж.Піаже. Стадії розвитку інтелекту.
4. Періодизація психічного розвитку за Л.С.Виготським
5. Періодизація психічного розвитку за Д.Б.Ельконіним
6. Періодизація розвитку особистості за А.В.Петровським

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.
3. Хрестоматия по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

4. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

- А. В. Запорожец. Условия и движущие причины психического развития ребенка.
- Д. Б. Эльконин. К проблеме периодизации психического развития в детском возрасте

Рекомендована література:

Хрестоматия по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.

Форма звіту: конспект

5. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд науково-популярного фільму «Діти-мауглі»

Форма звіту: конспект

Тема 3: Психічний розвиток у фазі новонародженості і немовляти

1. Опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою:
Спілкування як провідна діяльність немовляти. Роль спілкування з дорослими у психічному розвитку немовляти.

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю - М. И. Лисина. Этапы генезиса речи как средства общения

Рекомендована література:

Хрестоматия по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.

Форма звіту: конспект

3. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд відео-лекції на youtube: Перинатальна психологія: сучасне стан і перспективи розвитку.

Форма звіту: конспект

Тема 4: Психічний розвиток в ранньому віці

1. Опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою:

Пізнавальний розвиток в ранньому віці (сенсорика, пам'ять, мислення, увага, уява).

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю - Наталія Кащук Сутність сенсорного розвитку сучасної дитини раннього віку.

Рекомендована література:

Вісник Інституту розвитку дитини (додаток): методичні та практичні матеріали. Вип. 3. Київ, 2012. 489 с.

Форма звіту: конспект

3. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд відео-лекції на youtube: Лекція "Формирование речи у детей раннего возраста".

Форма звіту: конспект

Тема 5: Мова і спілкування дитини в ранньому віці

1. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Розвиток спілкування з дорослими і однолітками
2. Ранній вік як сензитивний період розвитку мовлення
3. Розуміння мовлення дорослих у ранньому дитинстві
4. Формування активного мовлення дитини

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.
3. Хрестоматія по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с
Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

Тема 6: Психічний розвиток у дошкільному віці

1. Опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою:

Пізнавальний розвиток в дошкільному віці (сенсорика, пам'ять, мислення, увага, уява).

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю - Л. С. Выготский. Воображение и его развитие в детском возрасте

Рекомендована література:

Хрестоматія по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической

психології, 1996. 304 с
Форма звіту: доповідь, реферат, презентація

Форма звіту: конспект

Тема 7: Діяльність в дошкільному віці

1. Опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою:

Розвиток елементів учбової та конструктивна діяльність в дошкільному віці.

Організація сюжетно-рольової гри. Іграшки.

Психологічні особливості побутової та трудової діяльності в немовлячому, ранньому та дошкільному віці.

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю - М. И. Лисина. Общение со взрослыми у детей первых семи лет жизни.

Рекомендована література:

Хрестоматія по возрастній психології: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація

Форма звіту: конспект

3. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд художнього фільму «Жизнь прекрасна» (1997).

Перегляд документального фільму «Я и Другие».

Форма звіту: конспект

Тема 8: Розвиваючі технології в роботі з дошкільниками

1. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Педагогічна пісочниця.
2. Стоунтерапія, глинотерапія.
3. Аромотерапія, музикотерапія.
4. Кольоротерапія, арттерапія, мульттерапія.
5. Релаксації-візуалізації.
6. Геоборд, бізіборд.
7. Розвивальні книжки, куби, м'ячі.
8. Гра-стратегія.
9. Технологія ПЗ.
10. Ейдетика.
11. Lego-конструювання.

Рекомендована література:

1. Марінова Г. Поміж пісків. Інтегроване заняття за технологією сенд-плей. *Дошкільне виховання*. 2016. № 4.
2. Крисюк Я. Ігри в міні-пісочниці. Організація роботи з піском у групі раннього віку. *Палітра педагога*. 2016. № 5. С. 9.
3. Савченко Л. Пісочна анімація розвиває й оздоровляє. *Дошкільне виховання*. 2013. № 7.
4. Ткачук Л.У гості до казки «Колобок» (Заняття у педагогічній пісочниці для дітей раннього віку). *Фантазії вихователя*. 2017. № 2. С. 10.
5. Марчук Л., Пашкова Н. Як курчатко шукало свою маму? (Пісок) *Дошкільне виховання*. 2014. № 3.
6. Герасимчук О. Бізіборд, або як зайняти дитину. *Палітра педагога*. 2017. № 5.
7. Трофімченко І. Музикотерапія просто неба. Заняття. *Дошкільне виховання*. 2017. № 8.
8. Арттерапія: *Психолог дошкілля*. 2017. № 9(98). С. 26.
9. Ремінська С. Арт-терапія в ДНЗ. *Дошкільне виховання*. 2017. № 9.

10. Малько О. Глиноterapia: долаємо негативні емоції. *Дошкільне виховання*. 2017. № 1. С. 15.
11. Козлова С. Стоун-терапия: цілюща сила каміння. *Дошкільне виховання*. 2016. № 3.
12. Космодем'янська О. Чарівний килимок – парашут. Рухливі ігри з елементами кольоротерапії. *Дошкільне виховання*. 2013. № 5.
13. Халамай І. Мультимедійна презентація як інструмент мультитерапії. *Вихователь-методист*. 2014. № 6.
14. Чобанюк Л. Влаштуємо віслучковий день народження (Гра-стратегія). *Дошкільне виховання*. 2017. № 2.
15. Савчук О. Гра-стратегія: формуємо соціальний досвід дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2016. № 12. С. 20.
16. Афанасенко Т. Психолого-педагогічне проектування взаємодії: як організувати і реалізувати. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 7.
17. Тихончик Ю. Ой, який чудовий Я! Проект взаємодії з дітьми молодшої групи. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 18.
18. Смулько А. Ці дивовижні домашні тварини. Проект взаємодії з дітьми середньої групи. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 13.
19. Кравченко О. Дружимо з безпекою. Проект. *Палітра педагога*. 2013. № 3. С. 10.
20. Кравченко О. Хто трудиться любить, того доля голубить. Проект з батьками. *Палітра педагога*. 2014. № 4.
21. Сагадіна С. Проект «Ательє». *Дошкільне виховання*. 2013. № 6.
22. Собко Л. Розвиваємо асоціативне мислення. Дидактичні ігри з використанням прийомів ейдетики. *Палітра педагога*. 2017. № 3. С. 20.
23. Lego-конструювання. *Вихователь-методист*. 2014. № 5.
Форма звіту: доповідь, реферат, презентація

Тема 9: Формування особистості та розвиток емоційно-вольової сфери дошкільника

1. Опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою:

Причини негативних особистісних утворень у дошкільників.

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

1. Туркот Т. Агресивна поведінка: виявити, запобігти, допомогти.
2. Гуртавцова А. Гіперактивність: особливість характеру чи нездоров'я?

Рекомендована література:

Дошкільне виховання. №12. 2016. С. 6-8.

Дошкільне виховання. №11. 2013. С. 16-19.

Форма звіту: конспект

3. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд художнього фільму: Форрест Гамп

Форма звіту: конспект

4. Виконання певної практичної роботи:

Виготовлення розвиваючого посібника

Форма звіту: посібник

Тема 10: Індивідуальні властивості особистості дошкільника

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

1. Савенков А. И. Одаренные дети и творческие люди: особенности психического развития.

2. Теплов Б.М. Способности и одаренность

Рекомендована література:

1. *Школьный психолог*. 2004. № 30 (318).

2. Хрестоматия по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.

Форма звіту: конспект

2. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд відео-лекції на youtube: Лекція В.С.Юркевич (полная версия-2)

Перегляд вебінару на Youtube: Розвиток творчих здібностей дітей в умовах ДНЗ

Перегляд художніх фільмів за вибором:

Темпл Грендін, Людина дощу (Том Круз, Дастін Хофман), Мене звали Кхан.

Перегляд документальних фільмів за вибором:

Еволюция индиго, "Такие, как и мы" Синдром Дауна.

Форма звіту: конспект

3. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Особливості виховання гіперактивної дитини.

2. Психологічна характеристика дітей з синдромом Дауна.

3. Психологічна характеристика дітей з розладами аутичного спектру

4. Діти з порушеннями опорно-рухового апарату. Травма хребта. Дитячий церебральний параліч (ДЦП).

5. Діти з порушенням зору.

6. Діти з порушеннями слуху.

7. Діти з порушеннями мовлення.

8. Діти з порушеннями інтелектуального розвитку.

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація

Тема 11: Психологічна готовність дитини до навчання в школі

1. Опрацювання певного матеріалу за довідниковою та навчальною літературою:

Формування психологічної готовності до школи у різних видах діяльності

Рекомендована література:

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю:

Кудрявцев В. Т. Камень, который призрели строители. Развитие воображения как условие психологической готовности.

Рекомендована література: *Дошкольное воспитание*. 2006. № 8.

Форма звіту: конспект

Тема 12: Творча діяльність особистості та її загальна характеристика

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою:

Психофізіологічні основи творчості

Продукти творчості

Рекомендована література: Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: конспект

Тема 13: Проблема творчості в історії психології

Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Особливості античної творчості (Геракліт, Демокрит, Аристотель, Платон).
2. Специфіка творчого середньовіччя (Августин, Фома Аквінський).
3. Творчість в епоху Відродження (Дж.Віко).
4. Творчість в період Реформації (І. Кант, Ф. Шеллінг).
5. Творчість у культурі кінця ХІХ–ХХ століть.
6. Теорія творчості Дж. Гілфорда (конвергентне й дивергентне мислення).
7. Теорія творчості Дж.Рензуллі.

Рекомендована література:

1. Клименко, В. В. Психологія творчості : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.
2. Роменець В.А. Психологія творчості: навч. посібник. Київ: Либідь, 2001. 288 с.
3. Туриніна О. Л. Психологія творчості : навч. посіб. Київ : МАУП, 2007. 160 с. С. 156–157.
4. Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

Тема 14: Пізнавальна активність як вектор творчості

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою:

Пізнавальний інтерес як рушійна складова пізнавальної активності.

Рекомендована література: Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

Лінник О. Куди зникають «чомучки», або як зберегти дитячу допитливість?

Рекомендована література: *Вихователь-методист*. 2014 р. № 9. С. 14-21.

Форма звіту: конспект

Тема 15: Творчість, її ознаки та закономірності в дитячому віці

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою

Відмінність творчості дитячої від дорослої.

Рекомендована література: Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

1. Семенов О. Творча дитина: зрозуміти і підтримати.
2. Грузинська І.М. Особливості розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку.

Рекомендована література:

1. *Дошкільне виховання*. 2016 р. № 4. С. 2–5.
2. *Молодий вчений*. № 8 (48). серпень, 2017 р.

Форма звіту: конспект

Тема 16: Уява і творчість в дитячому віці

1. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Творчість і уява
2. Уява і дійсність
3. Механізм творчої уяви
4. Особливості уяви дитини

Рекомендована література:

1. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. Москва : Просвещение, 1991. 93 с.

2. Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.
  3. Карабаєва І. І., Ладивір С. О. Особливості розвитку уяви дітей. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.
  4. Дьяченко О. М., Кириллова А. И. О некоторых особенностях развития воображения у детей дошкольного возраста. Вопросы психологии. 1980. № 2. С. 107–114.
  5. Дьяченко О. М. Воображение дошкольника. Москва : Знание. 1986. 96 с.
  6. Дьяченко О. М. Об основных направлениях развития воображения у детей. *Вопросы психологии*. 1988. № 6. С. 52–59.
  7. Дьяченко О. М. Пути активизации воображения дошкольников. *Вопросы психологии*. 1987. № 1. С. 44–51
  8. Кудрявцев В. Т. Воображение ребенка: природа и развитие (Статья вторая). *Психологический журнал*. 2001. № 6. С. 64–76.
  9. Кудрявцев В. Т. Воображение ребёнка: природа и развитие. (Статья первая). *Психологический журнал*. 2001. № 5. С. 57–68.
- Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

Тема 17: Психологія дитячої художньої творчості

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою:

Простір в малюнку.

Колір в малюнку дитини.

Діагностичні можливості дитячого малюнка.

Рекомендована література: Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

Городиська В. Творче фантазування в малюнках старших дошкільників

Рекомендована література: *Молодь і ринок* №11 – 12 (142 – 143), 2016.

Тема 18: Психологія дитячої музичної, словесної та літературної творчості.

1. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Музичність дитинства
2. Зв'язок дитячої музичної культури з традиційною культурою
3. Музична природа людини до народження
4. Слухання музики як творчий процес
5. Ранній прояв музичного виконавства
6. Дитячий спів
7. Освоєння рідної мови як творчий процес
8. Словотворчість дитини
9. Літературна творчість дошкільнят

Рекомендована література:

1. Николаева Е. И. Психология детского творчества. СПб.: Речь, 2006. 220 с.
2. Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

Тема 19: Розвиток дитячої творчості у ігровій діяльності.

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою:

Режисерська гра.

Рекомендована література: Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

Собко Л. Хвилинки твчості і фантазії (Добірка ігор)

Рекомендована література: *Дошкільне виховання*. 2017 р. № 3.

Форма звіту: конспект

Тема 20: Специфіка становлення творчого конструювання.

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою:

Етапи формування конструкторської творчості.

Рекомендована література: Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статті:

Біла І. М. Конструювання як засіб розвитку творчості дошкільнят.

Рекомендована література: *Дошкільнє виховання*. 2010. № 5. С. 10-13.

Форма звіту: конспект

Тема 21: Організація розвивального середовища для розвитку творчої особистості.

1. Підготовка доповіді та написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Проблема підбору програм
2. Засоби активізації мислення дошкільників
3. Принципи організації дитячої творчості
4. Поєднання індивідуальних та колективних форм роботи
5. роботи
6. Управління розвитком творчих дій
7. Професіоналізм педагога як провідник творчості

Особливості активізації дитячої творчості

8. Метод спроб та помилок
9. Брейн-стормінг – мозковий штурм
10. Метод синектики
11. Метод фокального об'єкту (МФО)
12. Морфологічний аналіз

13. Алгоритм розв'язування винахідницьких задач (АРВЗ)

Рекомендована література:

1. Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук. Бітарт, 2019. 198с.
2. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. Київ : Фенікс, 2014. 200 с.

Форма звіту: доповідь, реферат, презентація.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет дитячої психології та її завдання
2. Методологія і методи дитячої психології. Організаційні методи (порівняльний, лонгітюдний, комплексний).
3. Поняття, що характеризують онтогенез людини (дозрівання, розвиток, формування, становлення, навчання і виховання).
4. Принципи вивчення психіки дитини.
5. Огляд історії та сучасного стану дитячої психології.
6. Фактори та теорії факторів психічного розвитку.
7. Закономірності психічного розвитку.
8. Соціалізація, її зміст, напрямки, механізми.
9. Поняття віку та вікової періодизації.
10. Перші теорії вікової періодизації (Піфагор, Гіпократ).
11. Критерії вікової періодизації психічного розвитку людини.
12. Рушійні сили розвитку у різних теоріях психічного розвитку.
13. Діяльність як детермінанта психічного розвитку дитини.
14. Провідні види діяльності дитини.
15. Роль навчання у психічному розвитку дошкільника.
16. Зони найближчого розвитку дитини.
17. Навчання і сензитивні періоди розвитку психіки дитини.
18. Розвивальне навчання дітей.
19. Періодизація розвитку особистості за З.Фрейдом.
20. Періодизація розвитку особистості за Е.Еріксоном.
21. Періодизація інтелектуального розвитку за Ж.Піаже. Стадії розвитку інтелекту.
22. Періодизація психічного розвитку за Л.С.Виготським.
23. Періодизація психічного розвитку за Д.Б.Ельконіним.
24. Періодизація розвитку особистості за А.В.Петровським.

25. Поняття про пренатальне виховання і розвиток.
26. Психологічна характеристика новонароджених.
27. Характеристика психологічного віку немовляти.
28. Соціальна ситуація розвитку у немовлячому віці.
29. Роль спілкування з дорослими у психічному розвитку немовляти.
30. Формування комплексу позбавлення.
31. Спілкування як провідна діяльність немовляти.
32. Криза першого року життя.
33. Характеристика психологічного віку.
34. Соціальна ситуація розвитку у ранньому дитинстві.
35. Формування предметної діяльності у ранньому дитинстві.
36. Пізнавальний розвиток в ранньому віці.
37. Виникнення передумов розвитку особистості в ранньому віці.
38. Криза трьох років.
39. Спілкування в ранньому дитинстві.
40. Розвиток спілкування з дорослими і однолітками.
41. Ранній вік як сензитивний період розвитку мовлення
42. Розуміння мовлення дорослих у ранньому дитинстві
43. Формування активного мовлення дитини
44. Загальна характеристика ігрової діяльності.
45. Структурні компоненти гри. Види ігор.
46. Рівні розвитку сюжетно-рольової гри у дошкільника.
47. Формування передумов рольової гри.
48. Прийоми активізації сюжетно-рольової гри.
49. Організація сюжетно-рольової гри. Іграшки.
50. Малювання в дошкільному віці.
51. Розвиток елементів учбової та конструктивна діяльність в дошкільному віці.

52. Психологічні особливості побутової та трудової діяльності в немовлячому, ранньому та дошкільному віці.
53. Характеристика психологічного віку.
54. Соціальна ситуація розвитку в дошкільному віці.
55. Сюжетно-рольова гра як ровідна діяльність в дошкільному віці.
56. Пізнавальний розвиток у дошкільному віці.
57. Криза 7 років.
58. Педагогічна пісочниця.
59. Стоунтерапія, глинотерапія.
60. Аромотерапія, музикотерапія.
61. Кольоротерапія, арттерапія, мульттерапія.
62. Релаксації-візуалізації.
63. Геоборд, бізіборд.
64. Розвивальні книжки, куби, м'ячі.
65. Гра-стратегія.
66. Технологія ПЗ.
67. Ейдетика.
68. Lego-конструювання.
69. Супідрядність мотивів.
70. Розвиток самосвідомості старшого дошкільника.
71. Етичний розвиток у дошкільному віці.
72. Причини негативних особистісних утворень у дошкільників.
73. Розвиток вищих почуттів у дошкільників.
74. Емоційні порушення у дошкільників.
75. Воля і її роль у поведінці дитини.
76. Індивідуальні відмінності в розумовому розвитку та психічних станах.
77. Статеві відмінності хлопчиків і дівчаток.
78. Темперамент і характер дитини дошкільного віку.

79. Дитяча обдарованість і обдаровані діти.
80. Психологічний портрет обдарованої дитини дошкільного віку
81. Структура та види дитячої обдарованості
82. Особливості виховання гіперактивної дитини.
83. Психологічна характеристика дітей з синдромом Дауна.
84. Психологічна характеристика дітей з розладами аутичного спектру.
85. Діти з порушеннями опорно-рухового апарату. Травма хребта. Дитячий церебральний параліч (ДЦП).
86. Діти з порушенням зору.
87. Діти з порушеннями слуху.
88. Діти з порушеннями мовлення.
89. Діти з порушеннями інтелектуального розвитку.
90. Психологічний портрет дошкільника перед вступом до школи.
91. Поняття психологічної готовності до шкільного навчання.
92. Компоненти та показники психологічної готовності, особливості навчання шестирічних дітей. Поняття творчості у психології.
93. Ознаки творчості.
94. Види творчості.
95. Зв'язок проблеми творчості з проблемою періодизації розвитку психіки.
96. Фактори, що впливають на інтенсивність творчості.
97. Психофізіологічні основи творчості.
98. Продукти творчості.
99. Особливості античної творчості (Геракліт, Демокрит, Аристотель, Платон).
100. Специфіка творчого середньовіччя (Августин, Фома Аквінський).
101. Творчість в епоху Відродження (Дж.Віко).

102. Творчість в період Реформації (І. Кант, Ф. Шеллінг).
103. Творчість у культурі кінця ХІХ–ХХ століть.
104. Теорія творчості Дж. Гілфорда (конвергентне й дивергентне мислення).
105. Теорія творчості Дж.Рензуллі.
106. Поняття пізнавальної активності та її види.
107. Компоненти та рівні пізнавальної активності.
108. Особливості розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку.
109. Пізнавальний інтерес як рушійна складова пізнавальної активності.
110. Загальна характеристика дитячої творчості.
111. Етапи формування дитячої творчості.
112. Відмінність творчості дитячої від дорослої.
113. Творчість і уява
114. Уява і дійсність.
115. Механізм творчої уяви.
116. Особливості уяви дитини.
117. Загальна характеристика дитячої художньої творчості.
118. Типи художньої творчості дитини.
119. Особливості дитячої художньої творчості.
120. Універсальність дитячого малюнка.
121. Стадії розвитку дитячого малюнка.
122. Перші зображення людини.
123. Простір в малюнку.
124. Колір в малюнку дитини.
125. Діагностичні можливості дитячого малюнка.
126. Гра в світі тварин і людини.
127. Гра як феномен культури.
128. Сутність дитячої гри.
129. Ігри та творчість.

130. Творчі ігри дошкільників.
131. Режисерська гра.
132. Особливості конструктивної діяльності дошкільника.
133. Розвиток конструкторського мислення дітей.
134. Види конструювання.
135. Етапи формування конструкторської творчості.
136. Метод спроб та помилок.
137. Брейн-стормінг – мозковий штурм.
138. Метод синектики.
139. Метод фокального об'єкту (МФО) .
140. Морфологічний аналіз.
141. Алгоритм розв'язування винахідницьких задач (АРВЗ).
142. Проблема підбору програм.
143. Засоби активізації мислення дошкільників.
144. Принципи організації дитячої творчості.
145. Поєднання індивідуальних та колективних форм
146. Роботи.
147. Управління розвитком творчих дій.
148. Професіоналізм педагога як провідник творчості.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання за ECTS та національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова (основна):

4. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
5. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.
6. Яценко Т.В. Психологія дитячої творчості : навчальний посібник. Кременчук : Бітарт, 2019. 198 с.
7. Клименко В.В. Психологія творчості : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.

Допоміжна:

8. Lego-конструювання. *Вихователь-методист*. 2014. № 5.
9. Алексеев А.А., Архипова И.А., Бабий В.Н. Практикум по возрастной и педагогической психологии : учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / под ред. А.И. Щербакова. Москва : Просвещение, 1987. 255 с.
10. Алябьева Е.А. Коррекционно-развивающие занятия для детей старшего дошкольного возраста: методическое пособие в помощь воспитателям и психологам дошкольных учреждений. Москва : ТЦ „Сфера”, 2003. 96с.
11. Арттерапія: *Психолог дошкілля*. 2017. № 9(98). С. 26.
12. Афанасенко Т. Психолого-педагогічне проектування взаємодії: як організувати і реалізувати. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 7.
13. Біла І.М. Експериментування – джерело творчості дошкільників. *Проблеми загальної та педагогічної психології*: зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ, 2008. Т. 10. Ч. 4. С. 39-47.
14. Біла І.М. Конструювання як засіб розвитку творчості дошкільнят. *Дошкільнє виховання*. 2010. № 5. С. 10-13.
15. Біла І.М. Феномен дитячої творчості. *Дошкільнє виховання*. – 2011. № 1. С. 7-11.

16. Біла І.М. Психологія дитячої творчості. Київ : Фенікс, 2014. 200 с.
17. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. Москва : Просвещение, 1991. 93 с.
18. Герасимчук О. Бізборд, або як зайняти дитину. *Палітра педагога*. 2017. № 5.
19. Городиська В. Творче фантазування в малюнках старших дошкільників. *Молодь і ринок*. 2016. №11–12. (142 – 143).
20. Грузинська І.М. Особливості розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку. *Молодий вчений*. № 8 (48). серпень, 2017 р.
21. Гуртавцова А. Гіперактивність: особливість характеру чи нездоров'я? *Дошкільне виховання*. №11. 2013. С. 16-19.
22. Дьяченко О. М. Воображение дошкольника. Москва : Знание. 1986. 96 с.
23. Дьяченко О. М., Кириллова А. И. О некоторых особенностях развития воображения у детей дошкольного возраста. *Вопросы психологии*. 1980. № 2. С. 107–114.
24. Дьяченко О. М. Об основных направлениях развития воображения у детей. *Вопросы психологии*. 1988. № 6. С. 52–59.
25. Дьяченко О. М. Пути активизации воображения дошкольников. *Вопросы психологии*. 1987. № 1. С. 44–51.
26. Ермолаева М. В. Практическая психология детского творчества : учеб. пособие. Москва : Изд. Московского психолого-социального института; Воронеж: Изд. НПО «МОДЭК», 2005. 304 с.
27. Интеллектуальная одаренность и ее выявление у детей старшего дошкольного возраста / ред. В. А. Моляко, Е. И. Кульчицкая, Н.И. Литвинова, Л.Г. Черная. К. : Знание, 1993. 60 с.
28. Калинина Р.Р. Тренинг развития личности дошкольника: занятия, игры, упражнения. СПб. : Изд. „Речь”, 2002. 160 с.
29. Карабаєва І. І., Ладивір С. О. Особливості розвитку уяви дітей. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.
30. Карпенко Н. Страх: позитивна і негативна роль у розвитку дітей. *Дошкільне виховання*. 1997. №12. С. 18-19.

31. Карпенко Н. Профілактика дитячих страхів. *Дошкільне виховання*. 2003. №9. С. 14-15.
32. Коврижник Ю., Смольникова Г. Збагачуємо емоційну сферу дітей. *Дошкільне виховання*. 1997. №9. С. 12-13, 16-20.
33. Козлова С. Стоун-терапія: цілюща сила каміння. *Дошкільне виховання*. 2016. № 3.
34. Коломинский Я.Л., Панько Е.В. Детская психология. Минск, 1986.
35. Космодем'янська О. Чарівний килимок – парашут. Рухливі ігри з елементами кольоротерапії. *Дошкільне виховання*. 2013. № 5.
36. Костина Л. Игровая терапия с тревожными детьми. СПб: Речь, 2003. 160 с.
37. Кравченко О. Дружимо з безпекою. Проект. *Палітра педагога*. 2013. № 3. С. 10.
38. Кравченко О. Хто трудиться любить, того доля голубить. Проект з батьками. *Палітра педагога*. 2014. № 4.
39. Крисюк Я. Ігри в міні-пісочниці. Організація роботи з піском у групі раннього віку. *Палітра педагога*. 2016. № 5. С. 9.
40. Кудрявцев В. Т. Феномен детской креативности. *Дошкольное воспитание* № 4. 2006. С. 71-78.
41. Кудрявцев В. Т. Воображение ребенка: природа и развитие (Статья вторая). *Психологический журнал*. 2001. № 6. С. 64–76.
42. Кудрявцев В. Т. Воображение ребёнка: природа и развитие. (Статья первая). *Психологический журнал*. 2001. № 5. С. 57–68.
43. Кудрявцев В. Т. Камень, который призрели строители. Развитие воображения как условие психологической готовности. *Дошкольное воспитание*. 2006. № 8.
44. Кузьменко В. Гра. *Дошкільне виховання* 1996. № 1. С. 24-25.
45. Кулачківська С.Є., Ладивір С.О. Я – дошкільник (вікові та індивідуальні аспекти психічного розвитку). Київ : Нора-прінт, 1996. 108 с.
46. Кульчицька О. І. Творчі здібності та особливості їх прояву в дитячому віці. *Обдарована дитина*. 2000. № 1. С. 10-14.

47. Кэмпбел Росс. Как на самом деле любить детей. Москва : Знание, 1990. 190 с.
48. Лінник О. Куди зникають «чомучки», або як зберегти дитячу допитливість? *Вихователь-методист*. 2014 р. № 9. С. 14-21.
49. Лэндрет Г.Л. Игровая терапия: искусство отношений : пер. с англ./ Предисл. А.Я. Варга. Москва : Международная педагогическая академия. 1994. 368 с.
50. Люблінська Г.О. Дитяча психологія: навчальний посібник. Київ : Вища школа, 1974 . 355 с.
51. Мазур А.В. Арттерапія та дитяча гра як засоби корекції страху у дошкільників та дітей 6-7 років. *Практична психологія та соціальна робота*. №6. 2001. С. 5-11.
52. Малько О. Глинотерапія: долаємо негативні емоції. *Дошкільне виховання*. 2017. № 1. С. 15.
53. Марінова Г. Поміж пісків. Інтегроване заняття за технологією сенд-плей. *Дошкільне виховання*. 2016. № 4.
54. Марчук Л., Пашкова Н. Як курчатко шукало свою маму? (Пісок) *Дошкільне виховання*. 2014. № 3.
55. Моляко В.А. Психология творческой деятельности. Київ : Знание, 1978. 47 с.
56. Мухина В.С. Детская психология. Москва : ООО Апрель Пресс, 1999. 352 с.
57. Николаева Е.И. Психология детского творчества. СПб.: Речь, 2006. 220 с.
58. Плетеницька Л., Крутій К. Логіко – математичний розвиток дошкільників. Запоріжжя. ТОВ «ЛПС.ЛТД», 2002. 156 с.
59. Поддъяков Н.Н. Новый подход к развитию творчества у дошкольников . *Вопросы психологии*. 1990. № 1. С. 16-20.
60. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / укл.: А. Балацька Л. К. Уява в житті дитини. Київ: Знання, 1974. 46 с.
61. Ремінська С. Арт-терапія в ДНЗ. *Дошкільне виховання*. 2017. № 9.
62. Рибалка В. Р. Психологія розвитку творчої особистості: навч. посіб. Київ: ІЗМН, 1996. 236 с.

63. Роменець В.А. Психологія творчості: навч. посібник. Київ: Либідь, 2001. 288 с.
64. Савенков А.И. Психология детской одаренности. Москва: Генезис, 2010. 440 с.
65. Савенков А. И. Одаренные дети и творческие люди: особенности психического развития. *Школьный психолог*. 2004. № 30 (318).
66. Савченко Л. Пісочна анімація розвиває й оздоровляє. *Дошкільне виховання*. 2013. № 7.
67. Савчук О. Гра-стратегія: формуємо соціальний досвід дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2016. № 12. С. 20.
68. Сагадіна С. Проект «Ательє». *Дошкільне виховання*. 2013. № 6.
69. Семенов О. Творча дитина: зрозуміти і підтримати. *Дошкільне виховання*. 2016 р. № 4. С. 2–5.
70. Смулько А. Ці дивовижні домашні тварини. Проект взаємодії з дітьми середньої групи. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 13.
71. Собко Л. Розвиваємо асоціативне мислення. Дидактичні ігри з використанням прийомів ейдетики. *Палітра педагога*. 2017. № 3. С. 20.
72. Собко Л. Хвилинки творчості і фантазії (Добірка ігор). *Дошкільне виховання*. 2017 р. № 3. С. 22-23.
73. Тихончик Ю. Ой, який чудовий Я! Проект взаємодії з дітьми молодшої групи. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 18.
74. Ткачук Л.У гості до казки «Колобок» (Заняття у педагогічній пісочниці для дітей раннього віку). Фантазії вихователя. 2017. № 2. С. 10.
75. Трофімченко І. Музикотерапія просто неба. Заняття. *Дошкільне виховання*. 2017. № 8.
76. Туриніна О.Л. Психологія творчості : навч. посіб. Київ : МАУП, 2007. – 160 с.
77. Туркот Т. Агресивна поведінка: виявити, запобігти, допомогти. *Дошкільне виховання*. №12. 2016. С. 6-8.

78. Халамай І. Мультимедійна презентація як інструмент мульттерапії. *Вихователь-методист*. 2014. № 6.
79. Хрестоматия по возрастной психологии: учебное пособие для студентов: Сост. Л.М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. Издание 2-е, дополненное. Москва: Институт практической психологии, 1996. 304 с.
80. Хухлаєва О.В. Практические материалы для работы с детьми 3-9 лет. Психологические игры, упражнения, сказки. Москва: Генезис, 2006. 176 с.
81. Чистякова Л. И. Психогимнастика / под ред. М.И. Буянова Москва : 1990. 48 с.
82. Чобанюк Л. Влаштуємо віслучковий день народження (Гра-стратегія). *Дошкільне виховання*. 2017. № 2.

Інформаційні ресурси

1. http://adalin.mospsy.ru/1_01_12.shtml
2. <http://psylist.net/pedagog/>
3. <http://www.detskiysad.ru/sensor/447.html>
4. <http://www.detskiysad.ru/sensor/470.html>
5. <http://www.nanya.ru/opitlist/115>
6. <http://www.poni.lv/?l=2&m=5>

Додаток А
Приклад оформлення титульної сторінки реферату
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

Кафедра педагогіки та психології дошкільної освіти
та гуманітарних дисциплін

**Поняття «обдарованість» у психолого-педагогічній
літературі**

Реферат підготувала
студентка 1 курсу групи В-51 Б
галузь знань: 01 Освіта
спеціальності: 012 Дошкільна освіта

Викладач: кандидат психол. наук,
доцент кафедри Яценко Т.В.

м. Кременчук – 2020

Навчальне видання

Яценко Тетяна Володимирівна

ДИТЯЧА ПСИХОЛОГІЯ З ПСИХОЛОГІЄЮ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

Підписано до друку 22.12.2018 р.

Формат 84 × 108 1/16

Папір офсетний. Друк офсетний.

Наклад 100 прим.

Ум. друк. арк. 11.51

Віддруковано з оригінал-макета автора

ISBN

ПП «БІТАРТ»

вул. Мазепи, 37-А,

м. Кременчук, Полтавська обл., 39600

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 6234 від 14.06.2018 р

Яценко Тетяна

Володимирівна - кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін.

Викладає психолого-педагогічні дисципліни в Кременчуцькому педагогічному коледжі імені А.С.Макаренка з 2005 р.: загальна психологія, дитяча психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, психологія дитячої творчості, методика роботи з обдарованими дітьми.

Коло наукових інтересів:

особливості використання мультисенсорного підходу та створення мультисенсорного середовища в роботі зі студентами, використання сучасних педагогічних технологій у підвищенні професійної компетентності випускника в розвитку обдарованої дитини.